

Liite 2. Kuvaukset SL-alueiksi ehdotettavista alueista

1. Espoon saariston luonnonsuojelullisesti arvokkaat metsäsaaret

Espoon saaristossa on useita rakentamattomia metsäisiä saaria, joiden luonnonsuojeluarvot ovat Stora Bodön aluetta lukuun ottamatta jääneet huomiotta Espoon luontoselvityksissä. Useista saarista löytyy mänty- ja kuusivaltaisia vanhoja metsiä, jotka ovat elävän puuston osalta säilyneet usein hyvinkin luonnontilaisina. Metsistä on paikoin kerätty lahoppuuta polttopuuksi, mutta osasta löytyy myös runsaasti ja edustavasti lahoppuuta. Monet alueista täyttävätkin hyvin METSO-ohjelman luonnonsuojelubiologisissa kriteereissä määritellyt runsaslahoppuustoisten kangas- ja kalliometsien kriteerit. Alueilta löytyy myös metsiä, jotka täyttävät edellisiä hieman tiukemmat, suojelualueiden luontotyyppi-inventoinneissa käytössä olevat boreaalisen luonnonmetsän kriteerit.

Edustavimpia alueista ovat Käärmeasaari sekä Stora Bodön etelä- ja keskiosa. Yleiskaavatasolla merkittäviä luonnonsuojeluarvoja on lisäksi ainakin Rövarenilla, Kaparenilla, Stora Herrön keski- ja pohjoisosalla sekä Pentalan keskiosan laajalla virkistysaluevarauksella. Näiden Espoon kaupungin omistamien alueiden suojelu täydentäisi hyvin pääkaupunkiseudun edustan saariston suojelutilannetta runsaslahoppuustoisten saaristometsien osalta.

Useimmat luonnonsuojeluarvoja omaavista saarista on merkitty kaavaehdotuksessa V-alueiksi. Stora Bodön etelä- ja keskiosat on merkitty kaavaehdotuksessa A3-varaukseksi.

Luontotietoja on eniten Käärmeasaaresta sekä Stora Bodön etelä- ja keskiosasta.

Käärmeasaari on Espoon omistama metsäinen saari aivan Helsingin rajalla. Saarelta löytyy puustoltaan luonnontilaisen kaltaisia vanhoja männiköitä sekä hieno kallioiden välinen sekapuustoinen notkelma. Kalliomänniköissä on säästynyt mäntylahoppuuta, notkossa puolestaan lahoaa huomattavan runsaasti järeää kuusta, koivua ja muuta lehtilahoppuuta. Saari on valtaosin luokiteltavissa boreaaliseksi luonnonmetsäksi. Talvella 2003 alueelta on löydetty (Olli Manninen, kirjallinen raportti Luonto-Liitolle) vaarantunutta pohjanrypykkää (*Phlebia centrifuga*) sekä hemiboreaalisella vyöhykkeellä alueellisesti uhanalaiseksi määriteltyä korpiludekäöpää (*Skeletocutis odora*). Todennäköisesti saarelta löytyisi oikeaan aikaan tehdyissä kattavissa selvityksissä runsaamminkin uhanalaista lahottajalajistoa.

Stora Bodön etelä- ja keskiosan vanhojen metsien luonnonsuojeluarvot on todettu jo Espoon omissa luontoselvityksissä. Viimeksi alueen suojeluarvoille on annettu tunnustusta Suvisaariston luontoselvityksessä (Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen tutkimuksia ja selvityksiä B67:2003). Käärmeasaaren tapaan alue täyttää selkeästi luonnonsuojelualueiden yleiset perustamisedellytykset (LSL 10 §), joten sen osoittaminen kaavaehdotuksessa SL-varauksena tulisi olla itsestäänselvyys.

2. Suvisaariston keskiosan vanhat metsät

Suvisaariston keskiosasta, Ramsösundin suojelualueen ympäriltä, löytyvät kaavaehdotuksen eteläosan luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat vanhat metsät. Pinta-alaltaan pienempiä ja lajistoltaan vaatimattomampia kohteita on sisällytetty Suomen Natura 2000-ohjelmaan sekä vanhojen metsien suojeluohjelmaan, joten metsiä voi hyvin pitää valtakunnallisesti

arvokkaina. Kaksiosaisena alueena sijaitsevat arvometsät on kaavaehdotuksessa merkitty pääosin V-alueeksi. Osa arvometsistä sisältyy Suvisaariston eteläosan A3-aluevaraukseen.

Luonnonsuojelualueeseen liittyy välittömästi eteläpuolelta hieno alue, joka sisältää sekä vanhaa kuusivaltaista metsää että luonnontilaisen kaltaisia kalliometsiä. Metsissä on näkyvästi kuusi- ja koivulahopuuta, paikoin tapaa myös yksittäisiä haapamaapuita. Kalliomänniköissä on paikoin merkittävästi keloja ja mäntymaapuita. Osa-alueen itäisin osa on käsiteltympää metsää, mutta toimii sekin arvokkaamman alueen tukialueena.

Suojelualueen ja Suvisaarentien väliset metsät ovat hieman vaatimattomampia varttuneita metsiä, mutta paikoin niihin on jo alkanut muodostua lahopuuta. Aivan Suvisaarentien ympäristön metsät ovat pääosin harvennushakkuilla käsiteltyjä.

Arvokkaita metsiä löytyy myös Suvisaariston pohjoislaidalta, Marenlahden itäpuolelta, jossa on noin 15 hehtaarin laajuinen nykymetsätaloudelta säästynyt metsäalue. Kyseinen metsä sisältää luonnontilaisen kaltaisia kuusivaltaisia ja sekapuustoisia vanhempia metsiä sekä hieman myös luonnontilaisia korpia. Eri-ikäistä kuusi- ja koivulahopuuta on paikoin runsaasti, paikoin niukemmin. Aivan rantametsissä on myös merkittävästi tervaleppä- ja raitalahopuuta.

Ramsösundin suojelualueen ulkopuolisista metsistä on löydetty kesällä 2003 (Luonto-Liiton metsäryhmän retki) ajankohtaan nähden erittäin runsaasti luonnonsuojelullisesti arvokkaiden vanhojen metsien lahottajalajistoa. Alueen vaateliainta lajistoa edustavat vaarantuneiksi luokitellut kaarnakääpä (*Diplomitoporus flavescens*) ja pohjanrypykkä sekä hemi- ja eteläborealisella vyöhykkeellä alueellisesti uhanalaiseksi luokiteltu aihkirypykkä (*Phlebia cornea*). Lisäksi alueelta on havaintoja seuraavista vanhojen metsien indikaattorilajeista: oravuotikka (*Asterodon ferruginosus*), kuuorvakka (*Chaetoderma luna*), punahäivekääpä (*Leptoporus mollis*), korokääpä (*Oligoporus sericeomollis*), karhunkääpä (*Phaeolus schweinitzii*), kuusenkääpä (*Phellinus chrysoloma*), aarnikääpä (*Phellinus nigrolimitatus*) ja männynkääpä (*Phellinus pini*). Lisäksi Suvisaariston alueelta on vanhoja havaintoja (Espoon uhanalaiset ja silmälläpidettävät eläimet ja kasvit 2001) erittäin uhanalaisesta lahokaviosammalesta (*Buxbaumia viridis*). Lajin nykytilasta alueella ei ole tietoa. Lahopuun paikoittainen runsaus ja hyvä laatu tekevät suojeltaviksi esitetyistä alueista hyvin potentiaalisia elinalueita sammalelle.

Suvisaariston keskiosan metsien arvo on todettu myös Espoon kaupungin alueella teettämässä luontoselvityksissä, joskaan näissä selvityksissä alueen vanhoille ja erittäin lajirikkaille vanhoille metsille ei ole osattu antaa sitä arvoa, joka niille kuuluisi.

3. Hanikan alue

Hanikan alue on tällä hetkellä laajin Länsiväylän eteläpuolella sijaitseva metsäinen viheralue. Kaavaehdotuksessa esitetään nykyisen yhtenäisen, yli 100 hehtaarin laajuisen virkistysalueen reunoille kahta erillistä A2-aluevarausta. Nämä pienentäisivät merkittävästi yhtenäistä metsäistä kokonaisuutta.

Hanikan alueella on virkistysarvojen lisäksi selkeitä luonnonsuojeluarvoja, joista osa on todennettu jopa Espoon omissa, ns. avainbiotooppeihin ja pienialaisiin lakikohteisiin laajempien metsäkokonaisuuksien arvottamisen kustannuksella perinteisesti liikaa tukeutuvissa luontoselvityksissä. Alueen merkittävimmät luonnonsuojeluarvoja omaavat kokonaisuudet ovat ns. Hanikan kalliometsien alue Suvisaarentien itäpuolella, tien toisella

puolella sijaitseva luonnonmukaisten kallio- ja kangasmetsien sekä Mätälammen muodostama laajempi luontokokonaisuus sekä näistä erillään sijaitseva Kasavuoren kalliomuodostelma. Yhdessä nämä kolme aluetta (+ Kasavuoren koillispuolinen erillinen kallioalue) muodostavat erittäin tärkeän ekologisen askelkiven Suvisaariston ja Espoon keskuspuiston välillä.

Hanikan itäosissa (osa-alue 1) on säilynyt metsätaloudelta noin 13 hehtaarin laajuinen kalliometsien alue. Alueella on sekä kitu- ja joutomaan kalliometsää että kallioista metsämaata. Alueen puusto on sangen luonnontilaista; tyypillistä ovat vanhat (> 200 v) aihkimännyt. Myös keloja ja mäntymaapuuta on paikoin merkittäviä määriä. Alueen arvoa nostavat sen pohjoisosissa sijaitsevat muinaishaudat. Kallioalueet täyttävät puuston luonnontilaisuuden vuoksi valtaosaltaan METSO-ohjelman runsalahopuustoisten kangasmetsien kriteerit. Vähäpuustoisin osa niistä täyttää myös metsälain 10 §:n mukaisten karukkokankaita puuntuotannollisesti vähätuottoisempien kallioiden kriteerin. Osa Hanikan arvokkaasta kalliometsien alueesta on todettu arvokkaaksi myös Suvisaariston luontoselvityksessä, tosin alueen kaakkoisosa on täysin keinotekoisesti jätetty selvityksessä arvokohteen rajauksen ulkopuolelle.

Hanikan länsiosassa (osa-alue 2) sijaitsee noin 35 hehtaarin laajuinen arvokas ja yhtenäinen luontokohde, joka sisältää luonnonmukaisia kalliomänniköitä, näihin liittyviä osin merkittävästi lahoppuuta sisältäviä kangasmetsiä, edustavan Mätäjärvennevan sekä edustavan pikkukorven alueen eteläosassa.

Suojeltavaksi esitetyn alueen itä- ja keskiosat ovat pääosin mäntyvaltaisten kalliometsien ja erikokoisina kuvioina tavattavien kuivahkojen ja tuoreen kankaan havusekametsien muodostamaa mosaiikkia. Alueiden puusto on säilynyt perusmetsätalouden ulkopuolella, mistä kertoo puuston eri-ikäisyys sekä paikoin näkyvä lahoppuun esiintyminen. Etenkin kallioisemmilta alueilta löytyy myös vanhoja kilpikaarnaisia mäntyjä.

Osa-alueen itäosassa sijaitseva, kaavaehdotuksessa rakennettavaksi esitetty alue on puustoltaan luonnonmukaisen erirakenteista mustikka- ja puolukkatyyppin vanhahkoa havusekametsää. Lännempänä metsä muuttuu kallioisemmaksi. Metsässä on paikoin näkyvästi etenkin koivulahoppuuta. Alueen eteläosassa on entinen niitty, jossa kasvaa nyt monilajista noin 50-vuotiasta lehtimetsää. Kuviolla on erittäin runsaasti koivu- ja raitalahoppuuta, mikä yhdessä monipuolisen elävän puuston kanssa tekee siitä luonnonsuojelullisesti arvokkaan. Rakennettavaksi kaavailtu alue on kokonaisuudessaan selkeä osa arvokasta, pääosin luonnonmukaisista vanhemmista metsistä koostuvaa kokonaisuutta.

Kallioisemman alueen sekä Mätäjärvennevan välistä löytyy muutamia hehtaareja vanhempaa kuusivaltaista metsää, jossa lahoaa useita kymmeniä keskijäreitä ja järeitä kuusimaapuita eriasteisesti lahonneina, alueella on myös jonkin verran koivulahoppuuta. Alueelle on kehittymässä erittäin edustava vanha kuusivaltainen vanha metsä. Kesällä 2006 alueelta löydettiin esiintymä hemiboreaalisella vyöhykkeellä alueellisesti uhanalaiseksi luokiteltua ruostekääpää (*Phellinus ferrugineofuscus*). Lisäksi alueelta on tavattua jossakin määrin vaateliaisiihin lajeihin lukeutuvia riukukääpää (*Phellinus viticola*) sekä levykääpää (*Phellinus laevigatus*).

Kuusivaltaisen kangasmetsän ja Mätäjärven nevan reunalla on aikanaan maankohoamisen seurauksena syntynyt soistumaa, jossa kasvaa nykyisin järeää kuusta ja tervaleppää. Soistumassa on myös merkittävästi lahopuuta. Mätäjärvenneva on puolestaan hieno luhtainen suo, jonka alueelta löytyy sekä neva- ja korpialuetta.

Kasavuoren kallioalue (osa-alue 3) on todettu valtakunnallisesti arvokkaaksi kallioalueeksi Suomen ympäristökeskuksen Luonnon ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Uudellamaalla -selvityksessä (Alueelliset ympäristöjulkaisut 350). Alue on erityisen arvokas maisemansuojelun kannalta. Sillä on paikoittaisesta kuluneisuudestaan huolimatta myös luonnonsuojelubiologisia arvoja johtuen vanhoista kilpikaarnamännystä sekä paikoin tavattavista keskivaateliaista kalliosammalista.

4. Friisinkallio

Friisinkallio on noin 30 hehtaarin laajuinen ehyt metsäalue, joka sijaitsee Espoon keskuspuiston kupeessa. Luonnonsuojelubiologisesti alue on tällä hetkellä sen verran vahvasti kytkeytynyt keskuspuistoon, että sitä voi perustellusti pitää sen osana. Friisinkallion koillispuolella sijaitsee soidensuojelun kannalta arvokas Kälkärrin luhtainen korpialue.

Friisinkallion alueelta löytyy luonnontilaisen kaltaisia kallio- ja kangasmetsiä, hieno neva sekä puro. Alueen vanhemmissa kallio- ja kangasmetsissä on sen verran merkittävästi lahopuuta, että niillä on selkeää merkitystä boreaalisten luonnonmetsien suojelulle. Alueen kalliometsissä on myös merkittävästi vanhoja kilpikaarnaisia aihkimäntyjä.

Espoon omissa luontoselvityksissä (Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen tutkimuksia ja selvityksiä B68:2003) alueen luonnonsuojelulliset arvot on todettu maakunnallisesti merkittäviksi. Tästä syystä alue tulisi virkistysaluevarauksen sijasta merkitä kaavaan SL-alueena.

5. Harmaakallion eteläpuoliset suojelualue-ehdotukset

Harmaakallion alue on keskeinen osa Espoon keskuspuiston lounaisosaa. Harmaakallion kalliomuodostelma on todettu Suomen ympäristökeskuksen selvityksissä paikallisesti arvokkaaksi kallioalueeksi. Kallioalueen ja Tillinmäen välissä on lisäksi luonnonsuojelullisesti arvokas alue, joka sisältää luonnontilaisen suon sekä siihen liittyviä, pääosin luonnontilaisen kaltaisia vanhempia kangas- ja kalliometsiä. Tillinmäen länsipuolella sijaitsee puolestaan erityisen arvokas, lännessä Lambrobäckeniin rajautuva kalliomäki. Jälkimmäinen kohde on osa Harmaakallion arvokkaaksi todettua kalliomuodostelmaa.

Itäisempi suojelumetsäehdotus sijaitsee Tillinmäen ja Harmaakallion välissä. Harmaakallionsuo on säilyttänyt vesitaloutensa ja on edelleen arvokas korpialue. Siihen liittyy kaakkois- ja itäpuolelta mukavan luonnonmukaisia vanhempia kuusivaltaisia metsiä, joissa on myös jonkin verran lahopuuta. Suon eteläpuolella on vanhaa, luonnontilaisen kaltaista kalliomännikköä. Suolta itään virtaavan puron ympärillä on kaistale hienoa ruoho- ja heinäkorpea. Lisäksi puron länsipuolella on pienialainen (paras alue n. 0,3 ha) kuvio potentiaalista liito-oravametsää, jossa kasvaa parisenkymmentä halk. 30 -45 cm haapaa. Haavoista monissa on koloja. Idempänä puron varrella on noin 80-vuotiasta kuusi-mänty-metsää, jossa on näkyvästi kuusi- ja koivulahopuuta. Alueelta on

löydetty kaksi esiintymä luonnonsuojelullisesti arvokkaan vanhan metsän indikaattorirakkaisiin kuuluvaa oravuohtikkaa.

Tillinmäen länsipuolella sijaitsee edustava Lambrobäckenin kallioalue. Sen lounaisrinteen alla on parin sadan metrin matkalla suhteellisen runsaslahopuustoisia vanhoja rinnemetsiä ja hieman myös rinteenaluslehtoja. Alueella on myös kohtalaisen paljon halkaisijaltaan 20 - 35 cm haapoja, joten se on liito-oravapotentiaalia aluetta. Itse kallioalue on ainakin keskiosiltaan Espoon keskuspuiston luonnontilaisimpiin kuuluvaa vanhaa kalliomännikköä. Eli alueelta löytyy vanhaa ja nuorta puustoa, kilpikaarnaisia aiheja sekä jonkin verran myös mäntylahopuuta. Alueelta on syksyllä 2005 löydetty pikaisissa selvityksissä muun muassa Espoon keskuspuiston ainoa tunnettu havainto vaarantuneesta rustikasta (*Protomerulius caryae*). Lisäksi alueelta on havaintoja luonnonsuojelullisesti arvokkaiden vanhojen metsien indikaattorilajeihin kuuluvista koro-, karhun-, männyn- ja ruskohaprakäävästä sekä vaateliampuoleisesta levykäävästä.

Näiden suojeltavaksi esitettyjen alueiden lisäksi myös Harmaakallion kallioalueella on selkeitä luonnonsuojeluarvoja ainakin siltä osin kuin alueen kalliometsät ovat säilyneet intensiivisemmän nykymetsätalouden ulkopuolella.

6. Majkärr-Lillträskin SL-aluevarauksen laajennus

Majkärrin ja Lillträskin ympäristössä oleva suojelualuevaraus on keskuspuiston ehkä arvokkain yksittäinen luontokokonaisuus. Tämä alue olisi perusteltua laajentaa länteen ja etelään siten, että se yhdistettäisiin luoteessa kaava-alueen ulkopuolella sijaitsevaan Ritvanmetsään (ns. perintömetsäkohde). Suojelukohteiden välisellä alueella on muun muassa poikkeuksellisen runsaasti järeää haapaa sisältäviä varttuneita ja vanhoja metsiä Rönningenin metsittyvän niityn molemmilla puolilla. Metsissä on myös paikoin runsaasti lahopuuta. Uhanalaista lajeista alueelta on tavattu luontoharrastajien viime vuosien retkeilyillä muun muassa useampi esiintymä vaarantunutta haapariippusammalta (*Neckera pennata*). Alueet ovat myös potentiaalisia elinympäristöjä liito-oravalle, josta on tuoreita havaintoja vain kilometrin verran kaakkoon ko. niitystä.

Eteläpuolelta Majkärr-Lillträskin suojelualuevaraus olisi mahdollista laajentaa etelään Bosmalmin pääosin luonnonomukaisena säilyneellä kallioalueella. Kallioalue on todettu Suomen ympäristökeskuksen selvityksissä paikallisesti arvokkaaksi.

Laajennusesitysten myötä syntyvä aluekokonaisuus olisi pinta-alansa ja monipuolisuutensa vuoksi luokiteltavissa valtakunnallisesti arvokkaaksi luonnonsuojelukohteeksi.

7. Puolarmetsän sairaalan itäpuoliset alueet

Puolarmetsän sairaalan itäpuolelle on kaavaehdotuksessa esitetty laajasti rakentamista. Kaavaehdotuksesta eivät käy ilmi selvitykset, joihin aluevaraukset perustuvat. Alueella on valitettavan runsaasti arvokkaita luontoalueita, niitä löytyy alueen poikki kulkevan pyöreäilyreitit itä- ja länsipuolelta.

Reitin länsipuolella sijaitsevan kallioisen mäen pohjoispuolella on vanhaa, suhteellisen luonnonomukaista kuusivaltaista metsää (lehtomaista kangasta). Metsässä on paikoin järeitä haapoja sekä kohtalaisesti kaikenikäistä kuusimaapuuta. Yhdeltä pitkälle lahonneelta

kuusimaapuulta tavattiin keväällä 2006 luonnonsuojelullisesti arvokkaita vanhoja metsiä indikoiva rusokääpä (*Pycnoporellus fulgens*). Mäen koillispuolella lähempänä reittiä on kuvio rehevää ruohokangaskorpea. Lähempänä tietä korpi on kuivahtanut, mutta lännempänä korpisuus on paremmin tallessa. Korpialueella on jonkin verran eri-ikäistä kuusi- ja koivulahopuuta.

Itse mäki on sekin kohtalaisen luonnonmukaista (= eri-ikäistä harventamatonta puustoa), paikoin tapaa myös koivu- ja mäntylahopuuta. Mäen itä- ja kaakkoispuolella on runsaasti keskijäreää haapaa sisältävää, osin lehtopohjaista metsää.

Pyörätien itäpuolen metsät ovat nekin luonnonsuojelullisesti arvokkaita. Aivan Puolarintien pohjoispuolella pyöräilyreitit itäpuolella on entistä reheväpohjaista niittyä, jossa kasvaa noin 50-60-vuotiasta koivuvaltaista puustoa. Alueelle on jo muodostunut jonkin verran lehtilahopuuta. Siirryttäessä pohjoiseen pyöräilytien varressa on mäki, jossa kasvaa noin 70-90-vuotiasta valoisaa koivu-mänty-haapa-metsää. Mäellä on useita kolohaapoja, kymmenkunta haapamaapuuta sekä jonkin verran koivulahopuuta (= ilmeinen uhanalaisbiotooppi). Sen itäpuolella on erittäin hieno notko, jossa ojan ympärillä on entistä niittyä. Alueella kasvaa tällä hetkellä hyvin luonnontilaista 60-80-vuotiasta sekametsää, joka sisältää kuusta, koivua, mäntyä, haapaa ja harmaaleppää. Notkossa on erittäin runsaasti (> 20 kuutiometriä/ha) eri-ikäistä koivu- harmaaleppä- ja kuusilahopuuta. Notkossa on myös hyvä liito-oravapotentiaali.

Kaikkien edellä kuvattujen metsien luonnonsuojelullista arvoa nostaa niiden sijainti huomattavia metsiensuojeluarvoja omaavan Friisinkallion ja Espoon keskuspuiston välissä. Käytännössä metsät erottaa Friisinkalliosta vain Puolarintie, joka ei useimmille metsälajeille muodosta kummoistakaan leviämistä. Kyseessä on itsessään arvokas luontokohde, joka samalla toimii luonnonsuojelubiologisesti erittäin laadukkaana metsäekologisena yhteytenä Friisinkallion ja Espoon keskuspuiston keskiosan luonnontilaisimpien metsien (Majkärr-Lillträsketin seutu välillä).

Kaavaehdotuksessa alueelle on jätetty vain hyvin kapea etelä-pohjoissuuntainen V-aluevaraus. Kyseistä varausta tulisi laajentaa sekä länteen että itään kaventamalla sen kylkeen esitettyjä A2-aluevarauksia. V-alueen itäosaan sekä itäisemmälle A2-alueelle ulottuva notkelma olisi perusteltua merkitä kaavaan suojelukohteena (SL- tai S-alue).

10. Karakallion SL-alueen laajennus

Karakallion lehdon SL-aluevaraukseen liittyy merkittäviä luontoarvoja omaavia, nykyisin virkistysalueiksi kaavoitettuja metsiä. Aluevaraus olisi perusteltua laajentaa liittämällä siihen valtaosa nykyisen pienen suojelukohteen länsipuolelle jäävästä varttuneiden ja vanhahkojen metsien alueesta.

11. Näkinmetsä

Näkinmetsän alueella on säästynyt nykymetsätaloudelta yllättävän laaja (n. 70 ha) luonnonmukainen alue, joka koostuu useista erillisistä kallioalueista, näiden välisistä osin soistuneista kangasmetsistä sekä useista erillisistä korpi- ja suojuoteista. Aluetta monipuolistaa pieni Palolampi alueen länsiosassa. Käsiteltyjä metsiä on lähinnä alueen luoteispäässä sekä

Palolammista muutamia satoja metrejä länteen, nykyisen asutuksen välittömässä tuntumassa. Arvokkaasta ja hyvin yhtenäisestä aluekokonaisuudesta noin puolet sijaitsee Etelä-Espoon yleiskaavan alueella.

Näkinmetsän kalliomäkien puustossa kiinnittää erityistä huomiota kilpikaarnaisten vanhojen mäntyjen ja kelojen Etelä-Suomen mittakaavassa merkittävä esiintyminen, myös mäntymaapuuta löytyy kallioilta paikoin merkittäviä määriä. Jonkin verran on myös eriasteisesti lahonnutta koivumaapuuta. Huomattava osa suojeltavaksi ehdotetun alueen kalliomänniköistä täyttää METSO-ohjelman luonnonsuojelubiologisissa kriteereissä määritellyt luonnonsuojelullisesti arvokkaiden kalliometsien kriteerit. Näkinmetsän runsaslahopuustoisimmat kuusivaltaiset arvometsät sijaitsevat yleiskaava-alueen itäpuolella. Kaava-alueella olevat kuusivaltaiset metsissä on lahopuuta vielä melko niukasti, mutta metsien iän ja luonnonmukaisuuden vuoksi sitä on luontaisesti muodostumassa jo muutamassa vuosikymmenessä.

Näkinmetsän alue on laajuutensa ja luonnonmukaisten metsien ja korpiensa laadun vuoksi luonnonsuojelubiologisesti arvokkain luonnonmukaisten ja osin luonnontilaisten kaltaisten metsien alue Espoon keskuspuiston ja Nuuksion järviylängön välissä. Alueen itä- ja keskiosan poikki kulkee myös elintärkeä metsäekologinen yhteys, joka liittyy pohjoisempaan Vitmossen-Teirmossenin arvokkaaseen suo- ja metsäalueeseen, jonka kautta yhteys kulkee pohjoiseen Hirvisuon metsään ja sitä kautta Nuuksion järviylängölle.

Näkinmetsän lajistonsuojelulliset arvot tunnetaan edelleen puutteellisesti. Lausunnon liitteenä olevalle kartalle rajatulta alueelta löytyy liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ainakin alueen kaakkoisosasta sekä Palolammesta hieman luoteeseen olevan ojan ympäristöstä. Palolamesta itään olevalta kallioalueelta on löydetty mäntymaapuulta vaarantuneeksi luokitellun kaarnakäävän (*Diplomitoporus flavescens*) esiintymä. Lajilla on Suomessa vain kymmenkunta tunnettua esiintymispaikkaa. Kallioalueilta on lisäksi useita havaintoja luonnonsuojelullisesti arvokkaita vanhoja mäntymetsiä indikoivasta männynkäävästä (*Phellinus pini*).

13. Ingaksen metsä ja Kvarnbyånin varret

Träskändan puiston SL-alueen lounaispuolella on Kvarnbyånin varsilla paikoin arvokkaita, lehtopohjaisia alueita. Näihin liittyy myös vanhana metsänä arvokas Ingaksenmetsä. Alueiden arvot on todettu jo vuonna 2000 julkaistussa Glimsin- ja Glomsinjoen luontoselvityksessä (Espoon ympäristölautakunnan julkaisu 1/2000).

Joella, joenvarren lehdoilla sekä muilla siihen liittyvillä pienillä metsäalueilla on monipuolisuutensa vuoksi vähintään paikallista eli yleiskaavatasoista luonnonsuojelumerkitystä.

Ingaksen metsällä on todettu olevan merkitystä etenkin vanhojen kuusivaltaisten metsien suojelulle. Alueelta on löydetty muun muassa Uudellamaalla huippuharvinaista, uhanalaisluokituksessa vaarantuneeksi luokiteltua välkkyludekääpää (*Skeletocutis stellae*) sekä useita muita vanhojen metsien kääpälajeja.

14. Kvarnträskin SL-alueen laajennus

Kvarnträskin suojelualue on pienestä koostaan huolimatta monipuolinen suojelualue, jolla on merkitystä niin vesiluonnon, soiden kuin metsäluonnon suojelulle. Vaateliaista ja uhanalaisista lajeista alueen eteläosan metsissä elää ainakin vaarantunut liito-orava (viimeiset havainnot keväältä 2006).

Suojelualueen etelä- ja itäpuolella on säilynyt intensiivisimmän metsätalouden ulkopuolella metsiä, jotka muodostaisivat luontevan laajennusalueen tälle pienehkölle suojelualueelle. Osa perustelluista laajennusalueista sijaitsee Dämmanin eteläpuolella, joten ne jäävät Etelä-Espoon yleiskaava-alueen ulkopuolelle.

Välittömästi suojelualueen eteläpuolella on Kvarnträskin kohdalla kapea kaistale luonnontilaisen kaltaista varttunutta havupuuvaltaista rinnemetsää. Rinteessä on merkittävästi mäntylahopuuta sekä hieman kuusi- ja koivulahopuuta. Metsäalue ulottuu hieman etelään suojelualueen rajasta. Kvarnträskin lounaispuolisessa etelä-pohjoissuuntaisessa notkelmassa on suojelualueen raja-alueella järeää kuusivaltaista metsää (pienialaisesti myös tuoretta lehtoa), jossa on runsaasti järeää kuusilahopuuta. Notkelman kohdalla liito-oravan jätöksiä löydettiin keväällä 2006 myös suojelualueen ulkopuolelta Myntinmäen luoteisrinteen alla olevan entisen pellon länsilaidalta (kaavakartalla A3-alueetta).

Kvarnträskin itäpuolella oleva kalliainen alue on pääosin luonnonmukaista, osin jopa luonnontilaisen kaltaista lähenevää varttunutta ja vanhahkoa mustikka- ja puolukkatyyppin metsää. Metsien valtapuusto on eri-rakenteista mäntyä ja kuusta, myös koivua on merkittävästi. Monin paikoin metsiin on muodostunut mänty- ja kuusilahopuuta näkyvästi (n. 10 kuutiometriä/ha) eli moninkertaisesti verrattuna hoidettujen talousmetsien lahopuumääriin. Alueelle onkin hyvää vauhtia kehittymässä luonnonsuojelullisesti arvokkaita vanhoja havusekametsiä. Alueella on lisäksi muutamia nuorempia metsäkuvioita vanhemman puuston muodostamien kuvioiden joukossa.

Siirryttäessä etelä-kaakkoon kohti Espoon kaupungin äskettäin hakkaamaa Tervalaakson puronlaaksoa metsät ovat pääosin luonnonmukaisen erirakenteisia, paikoin lievän soistuneita tuoreita ja kuivahkoja kankaita. Metsille on tyypillistä puuston eri-ikäisyys eli vanhojen (> 100 v) mäntyjen joukossa kasvaa kaikenikäistä (0-80 v) kuusta sekä pääosin varttunutta koivua. Kuusi-, mänty- ja koivulahopuuta on hiljalleen muodostumassa, joskaan vielä sitä ei ole erityisen runsaasti. Nämäkin metsät ovat luonteeltaan kehittymässä muutamassa vuosikymmenessä runsalahopuustoisiksi vahoiksi metsiksi, mikäli niitä ei rakenneta tai käsitellä hakkuilla.

Laajennusalue on todettu paikallisesti arvokkaaksi Suomen ympäristökeskuksen kallioalueselvityksessä.